

K Ö Z M Ű V E L Ő D É S.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

<p>Előfizetési díj:</p> <p>Egész évre 4 frt. Félévre 2 " " Negyedévre 1 " "</p>	<p>A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjaikért kapják.</p>	<p>Ugy a lap szellemi részét illető cikkek, mint az előfizetési pénzek a „Közművelő- dés” szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendők.</p>
---	--	--

Szent István napjához.

Most, midőn nem csak országunk fővárosában készülnek elő Szent István első magyar apostoli király névnapja fényes megünnepléséhez, hanem hazánk minden részeiben, a paloták-, úgy mint az egyszerű házakban és szegényes kunyhókban egyaránt; most, midőn minden erőnket, minden tehetségeinket csak arra kell fordítanunk, hogy szent István emléke minél ragyogóbb színben tűnjék fel, valóban remegő kézzel és elfogult szívvel fogok az íráshoz, hogy megdícsőült első magyar királyunk névnapja alkalmából a résztvevők közt lapunk is ez által képviselve legyen.

S nem minden ok nélkül tartok attól, hogy a magasztos tárgyának csak hiányos árnyalatát, csak hézagos körrajzát vagyok képes adni; mert drága hazánknak nincs fényesebb, nincs nemzetiesebb jellegű ünnepe, mint éppen szent István napjának ünnepe.

De vigasztalásomra szolgál a bennem felébredő azon gondolat, mely szerint sokszor megtörténik, hogy míg az író a magasztos tárgyának csak hiányos és hézagos képét tudja adni, addig az olvasó szívben és lélekben kiegészíti a képet, mely iránt úgy is már előre lelkesültséggel viseltetik.

Nagy azon lelkesedés, mely e magasztos ünnep alkalmával bérczes szülőföldünkön is e nagy szent és nagy hazafi emlékére megszólaltatja a kegyelet dicsérő énekét, s talpra állítja e hon minden hí, magyar-érzelmű gyermekét, hogy nemzeti önérzettel fennen lobogtassa ama zászlót, melynek oltalma alatt dicső őseink e hazát megalapították.

Nagy a hála szent érzülete, melylyel augusztus 20-án e hon minden templomában, minden szószéken, minden népünnepen és minden családban halhatatlan érdemeit fogják magasztalni ama fejedelemnek és apostolnak, ki megerősíté nemzetünket, biztos hazát

adva nekünk, hol becsületben élni és becsületben meghalni minden hí honfinak szent kötelessége.

Augusztus 20-ka nagy és fölötte nevezetes nap, mert e nap szent István magyar apostoli királyunk nem csak névnapjának, hanem szentté avatásának és sértetlenül maradt szent jobbjá feltalálásának évfordulója!

S ezen évfordulónak küszöbén állva, lelkünk már elszáll hazánk fővárosába, már előre képzelettel ama nagy-szerű ünnepélyt, mely elárasztva a napsugarak fényétől, szemképráztató pompás látványt nyújt. — Már előre látjuk lelkünkben a felséges királyi család Budapesten időző tagjait, a püspökök és áldozó papok által környezett bíboros herceg-primást, a ministereket, a zászlós urakat, a legfőbb dignitáriusokat, a mágnásokat dús gazdag magyar díszöltözetben, a katonaságot, a százezernyi néptömeget, mely a várpalota kápolnájától, a Szent-György- és disztéren át, a helyőrségi templomig, ájtatos kegyelettel kísérve a papság vállain kiemelkedő ama kápolna alakú díszes ereklyetartót, melynek üvegfalain át Szent Istvánnak vörös bársony párnán fekvő áldott jobb keze látható.

Ez ama jobb kéz, melyet nyolcezszáz év megbarnított ugyan, de el nem porlaszthatott, mely annyi jót tett, annyi áldást osztott népe körében!

Mi vidékiek mindezt, ha nem is testi, de legalább szellemi szemünkkel szemlélhetjük, mert lelkünkben jelen leszünk mi is a fővárosban rendezendő magasztos ünnepen; azonban testben, lélekben megilletjük itthon is méltón e nagy napot, ha miut valóban jó honpolgárok Szent Istvánról elmélkedve átérezzük, hogy példát adott nekünk egész életében arra, hogy mi is úgy cselekedjünk, mint ő cselekedett.

Szent István hazánknak tulajdonképeni megalapítója; mert mikor a magyar mint pogány Ázsiából Európába jött, már akkor mindenütt a valódi civilizáció kereszt-zászlója lengett; a keresztény civilizáció

fió pedig hatalmasabb, mint a nyers erőszak és így Attila birodalma elpusztult, elveszett — Szent István pedig felismerte a kereszt hatalmát és rámutatott az emberiség felszabeditásának e szent jelvényére, s koronája fölé tűzte azt, — s Szent István birodalma nem pusztult, nem veszett el!

Szent István valóban szeretete hazáját, mert mindön ellenségeit legyőzte vala, a vallás terjesztése és a társadalmi jólét eszközlése irányában működött. Az országnak minden részében templomokat, iskolákat, kolostorokat, püspökségeket alapított; és hogy az igazságos felebaráti szeretet gyakorlására szép példát adjon, pénzzel kiváltotta és felszabeditotta a rabszolgákat; személyesen ment el a szegények és nyomorultak, az özvegyek és árvák kunyhóiba, hogy közvetlenül lássa a szükségét és közvetlenül segítsen azon.

Szent István hazájának jólétét féltékenyen őrizte, azért III. Ottó német császárnak, ki magát akkor az összes keresztény világ fejének tartotta és jogot formált arra, hogy felsőbbségét az ujonnan megtért nemzetek elismerjék, — magyar hazánkra befolyást semmiképen és semmi szín alatt nem engedett. Nem kellett neki királyi korona a hatalmaskodó császártól, hanem a római pápához fordult — kitől az ország önállóságát félténie nem kellett — s ki koronát, apostoli ezimet és kettős keresztet küldött a megkoronázandó első magyar király számára.

Sokkal ismeretesebb Szent István életrajza, sem hogy e helyen még további részletekre kellene kiterjeszkednem, hanem rámutatok azon fényre, mely Szent István koronáját nyolezszázad óta körülveszi s melynek megpillantására fellobog szívünkben a valódi honszeretet szent tüze, melynek folytán érezzük, hogy szeretniünk kell lángolón hazánkat és nemzetünket!

Szent István példája megtanít minket a hit, a haza, a trón és a törvény iránti hűségre, felbuzdít minket, hogy folyton a hon felvirágoztatásán munkálkodjunk, vagy ha kell, a hazáért szívünk véréit is kiöntsük, hogy haldoklás közben egykor bátran s minden lelkifurdalás nélkül elmondhassuk: „megfizettük mind, mivel hazánkunk tartozánk.“

Dr. Cserni Béla.

Az emberi tekintet a társadalomban.

Alig van az emberi tekintetnél veszedelmesb hiba, sőt bűn a társadalomra nézve. A lavirozó és szédelő emberi tekintet ama kárhózas örvény és erkölcsi elposványosodás szélére vitte a mai társadalmat, hogy az ma valóban a szégyen és földig gyalázó érzet pirja nélkül színleli az erényt és dicsőíti a leglélekrázóbb szörny-cselekményeket.

A képmutatás, a farizeizmus ocsmány bűne kaczerkodik a társadalom minden rétegében. Az emberek, az emberek iránt másképen éreznek és előttök másképen beszélnek. A szív a szenvedélyek csapongó hullámverései alatt forrongva dobog, az ajk síma, hízogó, csábító, sziszegve maró kigyó-szavaktól áradoz. A lélek eldurvultságát, a kebel elhidegülését a teli verőfényben sűtkérező azzal erőltetett mosolya leplezgeti.

S ha akad egy nyílt szív, melynek mesterkéletlen belvilágát az arc mosolya és ajk hangja a maga szeplőtlen tisztaságában ragyogja körül és adja vissza: az alig bujik kia guny, megvetés és leggorombább elnevezések vérig sebző nyilai elől. Azért mondá a néhai nagyevű linezi püspök, esodálatra méltó körleveleinek egyikében azt, hogy századunk valódi csapása a hitetlenség után az emberi tekintet.

Sőt merném állítani, hogy míg a hitetlenség a dolgok állapotának természetes következménye és szabályos folyamánya és nem képezi a népek lényeges bűnét, az igazi társadalmi bajt: addig az emberi tekintet, mely a szenvedélyek kielégítésében, a kevelységben, a földi javak utáni rendetlen vágyban, az önző érdekek hajhászásában leli tápláló anyagát, — a keresztény társadalom igazi baját és a jó és rossz ismeretével és a valódi igazság érzetével bíró keresztény népek lényeges bűnét, sőt a mindent: jót és rosszat egyaránt szentesítő és igazoló közönyössége által a hitetlenség forrását is képezi. —

Igen, mert tagadhatlan, hogy az emberi tekintet a gyakorlatban: a közönyös „nem bánomság“-ra a vallásban: pl. a „minden vallás jó vallás“, a politikában pedig: az érdekes „én mindig az uralkodó kormánypolitika híve vagyok“ hamis elvére vezet, mindezek pedig vallási és politikai hitetlenségre, erkölestelenségre és végül a társadalom elpusztulására vezetnek.

A farizeusi szineskedés, a felszínen libegő humbug és a vigyorgó porhintés az emberek szemébe bizony az agastyánok sorsára jutott és tehetetlenségében szájjával mosakodó és nyelvvel kardoskodó századunk szomorú vívmányai, melyek az istenieken hitetlenek, a babonás dolgokban hiszékenyek s így a társadalom nagy rétegének erkölcsi életében napról-napra rengeteg pusztítást tesznek és szemmel látható módon forgatják fel a társadalmi és erkölcsi közrendet.

Innen amaz óriási bizalmatlanság, mely a családban a házas felek, a szülők és gyermekek, a család tagoknál kezdődve áthullámszik a közélet minden rétegein, a trónoktól a kunyhókig, a palotáktól a szalmás viskókig, a királyi jogartól a falusi bírói páleza vagy juhász pásztor-botig és megrázkódtatja a társadalmat egész alapjában. Igen, mert a bizalom a társadalom egyik szögletköve. A bizalmatlanság pedig e szögletkövet aknázza alá.

Mert a hol megfogyatkozik a hit, elhalványul a hit világa, kihál az erkölcsi érzület: ott előlépnek a nemtelen szenvedélyek: a gyűlölet, irigység, haszonlesés, gög, uralomvágy, nagyzási hóbort, az erőszak állati ösztönei, stb. melyek mint ugyanannyi a társadalom épülete alá helyezett dinamit-töltények rombolják szét és röpítik légbé a társadalom rengeteg épületének egyes bástya várait. Ha az Ur nem őrizi a társadalom bástya-várait, hiába virasztanak azok, akik azt őrizik.

Emésztő átká a társadalomnak, hogy rendesen nem a józan emberi ész és okosság által felépített tekintetekben, hanem örökösön a hazudás gonosz szelleme által önző céljaira.

való kiszámításból gyártott banis „közvéleményen“ rágódik. Mert a hazudás szelleme sietközvéleménynyé felfújni az ő véleményét, hogy ennek szentségére hivatkozva biztosabban célt érjen.

Azt mondja egy jeles író: „Tiszteletjük a közvéleményt, — mint az összesített emberi tekintetek nem mindenben megbízható közös nyilvánulását, — és rettegjük, hogy becsületünket, jó hírünket, nevünket nyelvére vagy tollára ne vegye: de elveink, meggyőződésünk kimondásától az soha vissza ne riasszon bennünket.“

Az elvek örökösök és változhatlanok; a meggyőződés szava pedig szent és tiszteletreméltó. A míg a társadalom ezt meg nem érti, öntudatra nem ébred, kölesönös tiszteletet nem szerez a meggyőződés szavának tekintet nélkül arra, hogy kitől származik és ki ad annak kifejezést; addig a mai emberi tekintetek romboló hatalma alig hagy alább a társadalom dúlásával. — A forrongás szelleme pedig bárhol lüsse fel meduzsa-fejét: — az megköveteli mindenütt az ő áldozatait. Az emberi szívet és értelmet kell egybehozni s ezekkel együttesen a szenvedélyek által teremtett emberi tekinteteket elbirálni és kiegyenlíteni s mindeneket Isten örök eszméjének megfelelően átgyúrni.

Vallásban.

Az emberi tekintet az élet minden irányu mozzanatában ott settenkedik. Innen van, hogy igen gyakran az emberi szív, a kebel legszentebb érzelmei, a lélek legmagasabbnak látszó gondolatai a képmutató férizeizmus külszínében jelennek meg és másfelől, hogy a vallási ihlettség szennytelen zománczát és a bűnösség által érintetlen maradt hamvát az ördögi rossz akarat és örök hazudás szelleme a viperákkal telt poshadó tő mélyeként szereti feltüntetni.

És ebben röviden érintve van az emberiség tekintetének megosztása Isten és a világ közt.

Tekintet az Istenre és tekintet a világra, e kettő közt oszlik meg az egész ember és pedig úgy, hogy e kettő közt középút nincs. Menny és pokol.

Senki két urnak nem szolgálhat, egyiket szereti, a másikat megveti.

Nem szolgálhattok Istennek és az ördögnek. Mert ki az Istennek szolgál, az akkor nem szolgálja az ördögöt. De viszont, ki az ördögöt szolgálja, az nem szolgálja az Istent. — Ez egy időben lehetetlenség.

Az Istenre való tekintet a legbeesesebb, az Isten eszméből kifolyó öntudat, az igazi őszinte vallásos érzelem, az emberi tekinteteken felülemelkedő tisztelet, lelki hódolat és imádás köteles érzete, mely isteni félelemmel, istenes szellemtől áthatott és neki szolgálatkész komolysággal, nyugalommal, méltósággal, önfeláldozó Istenért égő szeretettel párosul, s mely testileg és lelkileg minden mozdulatban, ruházatban, viseletben, érzelemben, szóban, tettben egyedül a legszükségesebb eszmeért Istenért lángol, s mint végcéljút őt keresi. Ez Istentek szolgálni.

A világra való tekintet az emberek kedvéért, mint az azok tekintete szerint irányított cselekvés, „mindig külsőség

marad és nem ment a képmutatástól,“ — de egyuttal tagadás Isten fenséges eszméjével szemben, megtagadása az iránta való köteles hódolatnak és imádnak; nem méltó eselekmény Istenhez, ki üdicsőségének emelésére teremtette az embert; nem méltó magához az emberhez, ki a teremtő képe, a teremtés koronája s kire az Istennek tett esekély szolgálatért örök boldogság, Isten örök és színről-színre való látása vár; nem méltó a szent dolgokhoz és intézményekhez, melyekkel Isten az embert körülvette, s melyek által öntervét benne megvalósítani, sőt céljához vezetni öröktől fogva elhátározta. —

De ebből látszik mi illeti Istent és mi illeti a világot.

A mi Istent illeti az oly szent és fenséges dolog, mivelnem versenyezhet az, ami a világot illeti. A mi a világot illeti az pedig oly dolog, mely Isten kedvéért történik.

Vagyis Istent mindenek fölött önmön magáért, teremtményeit pedig Istenért, illeti dicsőség, szeretet és tisztelet.

E két illem, e két tekintet az, mely között az emberek nem tesznek különbséget, vagyis különböztetnek, de az Isten kedvéért való emberi tekintetet feláldozzák a világ, az emberek kedvéért való emberi tekintetek és így létrehozzák azon emberi tekintetet, mely átkává, bűnévé, kárhozzátává s végül égő poklává lesz az Istentől elfordult s Őt megvető, rá nem tekintő elveszett emberiségnek.

Mert irva van: Szent az Isten, szent az Isten élők-holtak Istene. A szenttel úgy mint a szent dolgokkal pedig szentül kell elbánni.

A vallás egész lényege e pár szóban vonható össze: jámborul élni és üdvözülni, vagyis: Istent megismerni, szeretni, neki szolgálni és üdvözülni. — Mihelyt valaki Istent megismerte, belátja, hogy tőle a köteles tisztelet megtagadni nem lehet. S mert sokan ezt megtagadják Istentől, innen van a millió és millió rendetlenség és ocsmány bűn a világon. — De már a józan ész belátja, hogy nem lehet: „a tévely és igazság, Isten tisztelete vagy káromlása, ismerése vagy nem ismerése, Isten imádása vagy a bálványokban az ördög tisztelete egy és ugyanaz.“ — A ki azt mondja: én minden vallást tisztelek: az egyet sem tart igaznak. Ez Isten és minden igazság nyílt megtagadása. És ma rengeteg az ilyen böleselkedők, humanusok, türelmesek és szabadelvűek táborra. Istentelen fecsegés tehát és valóságos esztelenség vallásilag uszva az emberi tekintetek romboló árával, minden valást dicsőíteni és igaznak tartani. Ez oly févely, melytől Sz. Ágoston szerint irtózni kell és az ilyek oly tévelygők, kik fölött szánakozni kell. Ha az emberi tekintetet csak mint vallásbeli tényleges közönyösséget tekintjük: ugyis korunk társadalmának legvérvörzősebe. Századunk a megalkuvás százada. Ezt szeretnék sokan a vallásban is érvényesíteni. De Isten csak egy. Ő forrása minden vallási érzelmenek és összefoglalója minden igazságnak. Ez nem lehet megalkuvás tárgya. Nem szabható emberi tekintetekhez. Az egy Istentől nyilatkoztatott katolikus vallás, mely a földre jött, hogy az emberek fölött uralkodjék, s mely bizonyos számú hitigazságokhoz és vallásgyakorlatokhoz ragaszkodik: a szeszélyen alapuló emberi tekintetek játékszere nem lehet. Ez nem divatvallás, mint a protestantizmus az ő felekezeteivel.

(Folyt. köv.)

TÁRCZA.

Egy nőért.

(Elbeszélés)

Írta: **Veress Zsigmond.**

(Folytatás.)

III.

A legutóbbi események óta egy év telt el. Egy év tele reménnyel és keserű csalódással; tele szenvedéssel és boldogsággal.

Barsy szívét ez idő alatt a közönyösség kérge borította el. Jövőjéről nem gondoskodott, neki mindegy volt bármi történik is, hisz az ember ha él, élni is kell. Előtte minden eszményi, minden nemesebb cél hasztalan dolgok után való törekvésnek tűnt fel s még Paula iránti szerelme is annyira átváltozott, hogy nem bánta, ha nem kaphatja is meg, pedig minden fásultsága daczára is még szeretett. Szeretett igazán szenvedélyesen, csak hogy a hideg közönnyel akart elnyomni mindent, pedig bajos a szenvedélyen uralkodni s előbb-utóbb kitör. Barsy e közönyössége nem volt természetellenes. A szenvedéstől a közönyig, az elfásultságig csak egy kis lépés van s pedig Barsy, ha nem is önhibáján kívül, de sokat szenvedett.

Ugyszólván minden nap látnia kellett, mint semmisülnek meg legszebb ábrándjai: látnia kellett, hogy az eszményi célokért való lelkesülés egy az elérhetlen után való törekvéssel s hogy az élet, a mindennapi unalmas élet csak bajt és szenvedést, de örömet az ő számára nem terem.

Az évek gyorsan repültek az intézet falai között s alig vette észre, hogy ő már 6 évet eltöltött; csak annyit látott a multból, hogy őt ábrándjaival ábrándjai vitték az intézetbe, de ábrándjait és lelkét az intézeti élet nem elégitette ki, mert mindég elérhetlen kívánt. Az elégtelenség többször készítette kilépni az intézetből, de akaratát soha sem teljesíthette, mert mindig valami megakadályozta abban.

Kedvét vesztve minden reményről lemondott, hogy valaha boldogulhasson még a tulvilágon is. Előre egy kissé visszariadt ettől a gondoltól, de csak ehhez is hozzá szokott.

A természetes elvonultság, melyet lelki állapota teremtett meg, arra kényszerítette, hogy saját dolgaival foglalkozzék.

Ily elmékedések közepett áttért a lét nagy kérdésére is s lelki fásultságát a hitre is törekedett átvinni.

Ő nem hivatásból lépett a papi pályára: szülei óhaja, mely félig-meddig parancs volt, kényszerítette oda. Mielőtt a növeldebe lépett volna nem volt ugyan vallástalan ember, de azzal nem sokat törődött. S e természetese a növeldeben sem hagyta el. Kezdetben ugyan némileg az a szigorú vallásos élet, a melyet az intézetben kellett folytatnia hatott ugyan lelkére, de később megszokta s bizonyos közönyösséggel teljesített mindent.

Ki egy lépést tesz a bűn útján, az meg nem állhat; s neki nagyon terhes volt gondolati vétkeit mindig és mind

feltárni gyontató atyja előtt. Törekedett tehát elhithetni magát, hogy gondolatban nem is lehet vétkezni, s hogy több más oly dolgok, a melyeket ő mint vétkeket gyónt meg, nem is vétkek; azonban még nem volt teljesen megromolva s lelke jobban vonzódott az igazság felé s így lelkiismerete tiltakozott eljárása ellen.

Ép ekkor került kezébe Flammarión a „Föld regénye“ című munkája. Menekülést kereső lelke egész hévvel szívta magába a téves véleményeket s midőn a ragyogó nyelvezet által elkábitva saját gondolatait törekedett rendezni, némi örömmel vette észre, hogy ha elég sarkpontot nem is nyujtnak lelkének, de némileg megnyugtadják az ujonnan tanult elvek.

Vizsgálni kezdett s vizsgálatai oda jutottak, hogy az ember csak egy magasabb fokú állat s a gondolkodás e magasabb fokú fejlettség eredménye, de nem a lélek működése. Az anyagi világ öröktől van, s lassankint fejlik odább és odább s midőn tetőpontját elérte, ismét hanyatlani kezd, míg az élet a földön kihál, hogy más csillagzatok között újra kezdődjék. —

S ha nincs lélek s a világ örök, akkor mire való a túlvilág? Minek kell akkor Isten?

Az elfogultság, melyben élt nem engedte e gondoltól menekülni s folyton vele foglalkozott. Lassanként megszokta s a büntől nem kezdett irtózni, a gyónást, szentségeket s az egyház parancsait külsőségeknél, tudatlan buzgóságból származóknak tartotta.

Mindezek daczára érezte, hogy nem lehet egészen igaz, de midőn látta, hogy vallás, Isten s az egyház parancsai nélkül kényelmesebb az élet: nem merte megengedni, hogy a lelkiismeret szava érvényesítse befolyását s azt talán elhallgattatta örökre.

Ekkor bűn bűnre jött s nem volt a mi megakadályozhatta volna az erkölcsi süllyedést. A bűnök posványából pedig a visszatérés nehéz; s hogy vissza ne kelljen térnie, elhithette magával azon nézeteket, melyek elősegítették süllyedését s elvetette azokat, a melyek útjába állottak volna.

Nem annyira hitetlenség, mint inkább a kételkedéstől és rossz felé való hajlásból származott közönyösség volt, a mely lelkét megszállva tartotta. S így midőn már a visszatérést lehetetlenségnek tartotta, törekedett megszabadulni minden gondoltól, mely a vallásra irányult, nehogy olyanokat kelljen elfogadni, melyek nyugtalaníthatnák.

Igy az évek lefolyása alatt oda jutott, hogy, mire a felszentelés előtt állott, egyforma lelkifurdalás nélkül követte el a legnagyobb bűnököt s végezte azt, a mit az intézet törvényei megkivántak.

Igy állott a felszentelés előtt, ily lelki állapottal készült fogadni az egyházirend szentségét.

Azonban egy pillanatra még felébredt lelkében a kételkedés de nem azért, hogy a jobbról győződjen meg, hanem hogy a közönyösségbe annál jobban, annál mélyebben elmerüljön. S e föleszmélés is csak pillanatnyi volt s csak azon gondolat keltette föl ezt benne, hogy más nap már pap lesz. Erre gúnyos mosoly vonult végig arcán.

— Minő komédia! — mondá magában. De hátha mégis mégis . . . Ah minek aggaszt ez engem!

Habár szabadulni is akart gondolataitól, melyek nyugtalaná téhették volna, mégis egy kissé megfontolta a dolgot.

— Holnap pappá szentelnek, — folytatá elmélkedéseit. S mit fog ehhez Paula szólani? Én megigértem neki, hogy nem szenteltetem fel magam, az igaz, de ő nem tett értem semmit meg, inkább rontott s nekem pedig élnem kell; alkalmasabb életmódot nem nyújt egy állás sem, mint a jelenlegi.

Merengéséből Poldy zavarta ki.

— Oh Agoston! — szólítá meg, ha éreznéd, mily boldog vagyok! Vágyaim végre teljeseedsébe mennek, holnap pap leszek, valódi pap. Félek az igaz egy kissé, mert egy embernek nehéz teher s kényes dolog a papi kötelemek felvállalása, de bízom Istenben s ő nem vonja meg kegyelmét.

Barsy vállat vont; Poldy lelkesedésén gúnyosan mosolygott.

— Ah, Agoston! — mondá, midőn észrevette Barsy gúnyos mosolyát. Hagyj fel azzal az affektált hitetlenséggel, vagy jobban mondva közönyösséggel.

— Én komolyan gondolkozom.

— És nem találsz okokat, a melyek meggyőznének?

— Nem!

— Nem, mert nem akarsz. Én ismerlek téged, te nem vagy, nem is lehetsz hitetlen, csak rábeszélted magadra a közönyösséget, de itt az ideje, hogy azt is lerakd.

— Nem hihetek semmiben, még jövő boldogságomban sem — mondá Barsy s fölshajtott.

— Előtted a boldogság utja — válaszolt Poldy — s ezen ugy a földi, mint a földön-tuli boldogságot elérheted.

— Ki tudja mi van a siron túl? S ép ezért azzal is megegedném, hogy bár e földön elérjem boldogságomat.

— Majd, ha a halál előtt állasz, akkor kérde meg csak, mi van a siron túl?

— Addig még hosszú az élet, s hogy szerezzem meg földi boldogságomat?

— A csendes papi élet, a világtól elvonulva tudomány-nak és Istennek élve, nélkülözést nem szenvedve, megadja a boldogságot.

— Meg, kinek szívét érintetlenül hagyta egy érzem, a melyet szerelemnek hívnak.

— Agoston, te bolondozol. Folyton oly kicsinylőleg szóltál Pauláról s szerelmedről, mióta megtudtad az őnagy akaratát s most mégis attól teszed függővé boldogságodat?

— Hát hiszen meg volt annak is az oka. Midőn a Paula atyja nyilatkozatát megtudtam, emlékezhetel, mily kétségbe esett voltam, hanem hamar beláttam a helyzet változhatatlanságát s közönyösen vettem a dolgot, de azért érzem, hogy Paula bírása nélkül boldog nem lehetek.

— S tehát lemondasz egy életre a boldogságról?

— Oh, rosszul ismeresz engem, ha azt hiszed. Bennem az volt mindig az éltető elem s az tartott vissza attól, hogy az étellel kurtán s furessán számoljak, hogy mindig boldog akar-tam s vágytam lenni.

— De ha felszentelnek, hogy akarod elvenni Paulát?

— Könnyen. Leteszem a reverendát s vége a komédiának.

— Egy nőért!?

— Igen, egy nőért! — s villogó szemekkel nézett Pol-dyra.

— Agoston! Agoston! — mondá Poldy, miközben új-jával fenyegetőleg intett feléje. Ne kísérsd az Istent! Te rossz uton vagy!

— Én nyugodt vagyok.

— Lelkiismereted is?

— Hát az mi? Két lelket is adtak az embernek? Én magamat ne félj el nem itélem.

— Az Isten legyen irgalmas neked!

Poldy egy szót sem szólva többet, megfordult s ott hagyta Barsyt, ki szájalommal végnyitett gúnyos mosolylyal nézett utána.

(Folyt. köv.)

Kisebb közlemények.

— **Jegyzőkönyv**,*) a felcsiki esperesi kerületi papságnak 1890. évi május 21-én a esik-somlyói finőveldeben tartott tavaszi korona gyűléséről.

Jelen voltak: Főtisztelendő Murányi Kálmán, főesperes es.-rákosi plébános elnöklete alatt: főtiszt. Imets F. Jákó t. főesperes főgymn. igazgató, főtiszt. Bodó Alajos alesperes es.-somlyói, Puskás Tamás madarosi, Péter Lajos dclnei, Domokos János szeredai, Rancz János nagy-boldogasszonyi, Varga Ferencz szt.-domokosi, Fejér Endre szt.-tamási, Papp Lőrincz balánbányai, Faraó Simon szépvízi, Jakab Lajos szt.-mihályi, Benke János gyimes-loki, Kovács Mihály csicsói plébánosok; továbbá Gáll Elek taploezei, Balázs Ignác szeredai, Kiss János rákosi, Vass Albert nagyboldogasszonyi segédlelkészek. Mint vendég jelen volt Vitális Károly nyugalmazott lell.ész.

Távol maradtak: Bálint Lázár esik-szt-miklósi, Boér János gyimesi plébánosok. Utóbbi elmaradását utólagosan igazolta.

A folyó évi május 7-iki kelettel 138 sz. alatt kibocsátott főesperesi meghívóban a gyűlés tárgysorozata, annak előre bocsátása mellett, hogy a gyűlést délelőtti 9 órakor, a kerületi főesperes által tartandó „Veni Sanctéval“ egybekötött szt. mise fogja megelőzni, 8 pontban meg volt állapítva.

Szent misén a papság teljes számban volt jelen. Szent mise után délelőtti 10 órakor a gyűlés kezdetét vette a finővelde egyik nagy termében. Elnöklő főesperes főtiszt. Murányi Kálmán tőle már megszokott lendületes s a korviszonyokhoz mért beszéddel nyitja meg a tanácskozást.

A mindvégig éber figyelemmel hallgatott beszéd végével elnöklő főesperes a gyűlés által megéljenzetetik. Főtiszt. Imets F. Jákó t. főgymn. igazgató indítványozza, hogy az elmondott remek elnöki megnyitó beszéd jegyzőkönyvileg örökítésék meg. A gyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja.

A Nagyméltóságú Püspök urhoz küldendő hálafelelirt szerkesztésével és felterjesztésével a gyűlés az elnöklő főesperes urat és a jegyzőt bizván meg, kezdetét veszi a tárgysorozatban előirt ügyeknek tárgyalása, melyek az elnöki megnyitó beszédben is ösmertette vannak.

I. elnöklő főesperes a tárgyalásra kitzított ügyeknek a tárgysorozatban előirt sorrendjétől eltér. Ezen eltérésre indító okul szolgált a f. évi márczius hó 29-től 1150 sz. alatt kiadott főpásztori magas leirat, melynek fölolvastott tartalmából mély tisztelettel veszi tudomásul a gyűlés, hogy Püspök Urunk **Ö**

*) Késétt.

Nagyméltósága az esperesköri jegyzői tiszt betöltését elrendelni kegyeskedett. Elnöklő főesperes az esperesköri jegyzői tiszt betöltését tűzi ki az I ő pont alatt. Felhívja a gyűlést, hogy jobb belátása szerint akár közfelkiáltás, akár szavazás útján a maga kebeléből válassza meg.

Mire Domokos János csikszeredai plébános indítványozza, hogy Puskás Tamás esikmadarasi plébános, mint a ki e tisztre a kerületben legérdemesebb, közfelkiáltás útján válasszassék meg, kerületi jegyzőnek.

A gyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja és Puskás Tamást közfelkiáltás útján kerületi jegyzőnek megválasztja.

Puskás Tamás a megtiszteltetést megköszöni, de a jegyzői tisztelet ismételt kérésre sem fogadja el, előhaladott korára, s szemei gyengeségére hivatkozva.

Ezután a jegyző-választásra nézve külömbféle vélemények merülnek fel. — Végre elhatározatott a névszerinti szavazás, melynek megtörténtével kintint, hogy beadott 18 szavazati jegy, a melyből Jakab Lajos esik-szt-mihályi pléb. kapott 8-ol, Rancz János es.-nagyboldogasszonyi pléb. 6-ol. Puskás Tamás madarasi plébános 3-at. Gáll Elek es.-taplóczaei segédlelkész 1-et.

A gyűlés Jakab Lajos es.-szt.-mihályi plébánost, mint a ki legtöbb szavazatot kapott felsőbb jóváhagyás reményében jegyzőnek kikiáltja. — Jakab Lajos megköszöni a gyűlésnek a bizalmat és megtiszteltetést és elnöklő főesperes felhívása folytán az esperesköri jegyzői székelt elfoglalván, a jegyzői tiszt vezetését megkezdi.

II. Olvasztatik az őszi korona gyűlés jegyzőkönyve.

A felolvasott jegyzőkönyv tartalma a gyűlés által minden pontjában helyben hagyatik és elfogadatik.

III. Olvasztatik a kalocsai tartományi zsinatnak XII-ik fejezete. „De mixtis matrimonis.“

A felolvasott fejezetet a gyűlés éber figyelemmel hallgatja mindvégig.

IV. Elnöklő főesperes előterjesztést tesz az a vallás és közoktatásügyi miniszternek f. évi február 26-áról a vegyes házasságból eredő gyermekek megkeresztelése tárgyában, szent vallásunknak isteni Alapítójától adott szabadságát, s a szülők természetű jogát korlátozni szándékoló rendeletéről. Fölkéri a gyűlést jelentse ki, hogy milyen állást foglal el a sérelmes miniszteri rendelettel szemben?

A gyűlés egyhangulag kijelenti, hogy a sérelmes miniszteri rendelettel szemben, a mely Nagyméltóságu Püspök Urunk kikérésével politikai hatóságok által, illetéktelen uton van közölve a papsággal, tiltakozó állást foglal el. Csatlakozik a magyarországi esperesi kerületekhez, melyek tiltakozó szavukat nyíltan hangoztatták a „Magyar Allam“ hasábjain, megbizva az esperesköri h. jegyzőt, hogy az elnöki megnyitó beszéd e tárgyra vonatkozó pontjai közzétételével, a kerületi papság nevében nyílt tiltakozást tegyen közzé a „Magyar Allamban“

Magáévá teszi az elnöki megnyitó beszédben elmondott indítványt, hogy az ország gyűléséhez kérelem adassék be aziránt, hogy a hires 53 t. cz. módosítsassék oda, hogy anyasszentegyházunknak az isteni Mestertől nyert szabadsága, s a szülők természeti joga vallásellenes törvényekkel megfájdva ne legyen.

V. Az egyházi vagyon kezelését illetőleg elnöklő főesperes szerzett tapasztalatai alapján megelégedését nyilvánítja.

Nem tagadja el, hogy merülnek fel néha egyes esetek melyeknél az alapszabályoknak és főpásztori magas rendelkezések szem előtt tartása hiányozni látszanak. E tekintetben felhívja a kerületi papság figyelmét a püspöki magas körrendeletnek és alapszabályoknak az egyházi vagyon kezelésénél minden irányban való érvényesítésére. Nevezetesen, hogy 50 frt összegig két jó fizető kezes szükségesletik, a kik sajátkezü névalírásukkal vállalnak kezesseget. — Kijelenti, hogy imi nem tudó kezesek nem biztosak tagadás esetén a bíróság előtt. 50 frton felüli tőkeösszegekre okvetlen bétáblázás szükséges. A kezesek elhalálása esetén azonnal más kezesek állítandók. — Az adós elhalálásával a tőke az örökösökkel szemben felmondandó. A papság figyelmét felhívja arra is, hogy ezentul lelkészválasztásoknál a leltár mellé kell csatolni az adósok táblájának hiteles másolatát. Az 1586—1890 sz. alatti főpásztori magas leirat az előd felelősségét föntartva, az utódat a hiányok pótlására kötelezi. Felhívja a papságot, hogy váltóra ezentul senki se adjon kölesönt.

A fennebbiekből elmondottakat a gyűlés feszült figyelemmel hallgatta végig.

VI. A közel mult iskolai év végén megtartott elemi népiskolák záróvizsgáira vonatkozólag elnök kijelenti, hogy több helyen a papság a záróvizsgák megtartásával sietőleg járt el. Jövőre nézt fölkéri a papságot, hogy az iskolaszékek által előzetesen kitérített vizsgák idejének bejelentése mellett is, a vizsgák ne tartassanak meg addig, a míg a tavaszi koronagyűlés a vizsgák idejét minden egyes községre nézve ki nem tűzi és vizsgáztató elnökök kinevezéséről nem intézkedik.

E tárgyban előadottakat a gyűlés jövőre nézt ahhoz tartás végett tudomásul veszi. A letelt iskolai év záróvizsgáira vonatkozólag indokolásul a gyermekeknek iskolába járatását nebezítő szegénység, s más akadályok hoztak fel.

VII. Elnöklő főesperes felhívja a gyűlést a papi nyugdíj alapjává való illetékek behívására és Pápa Ő Szentsege részére felajánlandó péterfillerek adakozására.

A kerületi papság mindkél czélra szíves készséggel adakozik.

Befolyt a papi nyugdíj alap javára . . .	89 frt — kr.
Péterfillerbe	16 frt 50 kr

VIII. Indítványok.

Felhozatik, hogy némely plébánosok a sátoros ünnepek 1-ső, 2-ik és 3-ik napjain egymásután háromszor kihirdetik a házasulandókat. — Fölszólamló ezt nem egészen törvényes eljárásnak vélvén, indítványozza hogy:

Sátoros ünnepek 3-ik napján ne történjék sehol házasági hirdetés.

Ezen indítványhoz pro et contra történetek hozzászólások. A gyűlés egyhangulag abban állapodik meg, hogy kéressék ki e tárgyra vonatkozólag Püspök Urunk ő Nagyméltóságának főpásztori magas utasítása.

IX. Végül a jelen évi őszi közgyűlés helyüül Csik-Delne tüzetik ki.

Ezzel a tárgysorozat ki lévén merítve, elnök köszönetét nyilvánítja a paptársaknak ügybuzgóságukért, az előadott tárgyak iránti meleg érdeklődésükért, a gyűlést bezárja, mire a gyűlés az elnöklő főesperestet harsány hangon megéljenzi.

K. m. f.

Jegyzette:

Jakab Lajos,
h. jegyző.

IRODALOM.

— Megjelent és beküldetett: „Magyar Sion“ egyházi-irodalmi folyóirat. IV. évf. 7. füzet. Szerkesztők: Dr. Prohászka O. és Dr. Walter G. y. Esztergom. Ára egész évre 6 frt.

— „Katholikus hitoktatás“ havi folyóirat a hitoktatás elméleti és gyakorlati művelésére. V. évf. 7—8. sz. Szerkeszti: Fonyó P. Kalocsa. Ára egész évre 3 frt.

— „Jézus szentséges Szívének hírnöke“— és „Szűz Mária virágos kertje“ havi folyóiratok. 8. füz. Szerkeszti: Tóth M. S. I. Kalocsa. Ára együttesen megrendelve egész évre 2 frt 30 kr.

— „Havi Közlöny“ az elméleti és gyakorlati lelkipásztorság köréből. XIII. évf. júliusi füzet. Szerkesztők: Tokody O. és Patzner J. Temesvár. Ára egész évre 4 frt.

— „Borromaeus“ kath. hitközvetítő havi folyóirat. IV. évf. 9. füzet. Szerkeszti: Horváth L. Győr. Ára egész évre 4 frt.

— „Isten ígéje“ szent beszédekben. XV. évf. 9. füz. Szerkeszti: Jagicza L. Esztergom. Ára egész évre 2 frt.

— „Armenia“ magyar-örmény havi szemle. IV. évf. 8. füz. Szerkeszti: Szongott K. Szamosujvár. Ára egész évre 4 frt.

— „Magyar tanítóképző“, a tanítóképző-intézeti tanárok országos egyesületének közlönye. V. évf. 7. füz. Szerkeszti: Nagy L. Budapest. Ára egész évre 4 frt.

— „Évi jelentés Jézus szent gyermekségének művelől Magyarországon 1890.“ Esztergom 1890. A szent ezútra befolyt 1888. év november 16-tól 1889. nov. 15-ig az egész világon 1.388.951 frt 80 kr. — Magyarországon 8549 frt 75 kr. és 6 drb. arany, mely utóbbi összegben egyházmegyénk 219 frt. 8 krral szerepel.

— „Rózsabimbók“ a szent olvasó királynéja tiszteletére felajánlja Babik József, egri egyházmegyei áldozópap s tanítóképző tanár. Eger 1890. 16 lap. Ára 10 kr. Amely szép, ép oly hálás munkát végzett a kiváló szellemi és buzgalmu szerző. A szent olvasó titkait gördülékeny versekbe foglalta — s ezen szép koszorút Miskolc város buzgó kath. híveinek nyújtotta emlékül mint egykori káplánjok. Gyönyörű kis emlék! — A legmelegebben ajánljuk a boldogs. Szűzanya tisztelőinek figyelmébe.

— „A magyar kath. egyházi ének története rövid előadásban.“ Irta Babik József, egri egyházmegyei áldozópap, tanítóképző tanár. Külön lenyomat az egri érseki tanítóképző intézet 1889—90-ik tanévi Ertesítőjéből, Eger 1890. 68. lap. Ára 40 kr. Ismét egy újabb irodalmi terméke a fáradszorgos szerzőnek, mely méltán megérdemli, hogy papjaink és tanítónk áttanulmányozzák, sőt szeretnék, ha a kath. tanítóképző intézetekben — legalább is rendkívüli tantárgy gyanánt előadhatnák. A mű, mely elegans stílussal van írva — rövid vonásokban tárgyalja a magyar kath. egyházi ének történetét és irodalmát Árpád-házi királyaink korszakától egész napjainkig. Idézi a szebb és nevezetesebb énekeket, melyek nemcsak vallásos-lyrikus, de nyelvtörténeti és fejlődési szem-

pontból is fontosak. Nagyon ajánljuk olvasóink figyelmébe és pártolásába!

— Van szerencsém jelenteni, illetve tudomására hozni a lelkészkedő és tanítással foglalkozó ft. papságnak, hogy munkám Deharbe-Tóthfalussy róm. kath. káté I. és II. füzeté elhagyta a sajtót, s gyors egymásutánban követni fogja a III. füzet, — a midőn is eddigi tisztelt előfizetőimnek egyszerre fog szétküldetni. Az egész munka, mely 30 iven a hitről, parancsokról és szentségekről szól, 8 intentio vagy 1 frt 75 kr-ért alólírottánál megrendelhető füze: kötve 10 intentio vagy 2 frt 10 kr. portomentesen. Iskolában és szószéken teljesen nélkülözhetlen, a mennyiben az egyes hitigazságok nemcsak szárazon, kérdések alakjában vannak előadva, — hanem minden kérdés 10, 15, vagy 20 soros magyarázattal van ellátva, úgy hogy a ki ezt tudja, nemcsak bátran mehet iskolába mint kész hitelemző, hanem mint állandó szónok bármikor felléphet dogmatikus és morális beszédek tartására. Ami pedig a prosynodális vizsgálatot illeti, az e könyv nélkül könnyen és kellő sikerrel meg sem ejthető. Szatmárott, 1890. aug. 10. Tóthfalussy Dániel, képzőintézeti hittanár s népiskolai hitelemző.

A NAPI ESEMÉNYEK KÖRÉBŐL.

— **Személyzeti.** Kegyelmes Püspök Urunk Ő Nagyméltósága a gyulafehérvári irtalmas nővérek intézetébe rendszerint atyának és hitoktatónak Holló Kázmér Szent-Istvánról nevezett Szent Ferenczrendi atyát nevezte ki.

— **Bérmaut.** Püspök Ur Ő Nagyméltósága a szolnoki esperesi kerületben az atyailag még meg nem látogatott plébániákban a bérmálás szentségét kiosztani ohajtván, következő sorrendet állapította meg: folyó évi szeptember 27-én bérmálás Magyarlápón, szept. 28-án bérmálás Oláhlápón, szept. 29-én bérmálás Oláhlápósbányán, szept. 30-án bérmálás Kapnikbányán, október 1-én bérmálás Alkapnikon, okt. 2-án átutazás Apanagyfaluba, okt. 3-án bérmálás Apanagyfaluban, okt. 4-én bérmálás Viczében, okt. 5-én átutazás Bálványos váralyára, okt. 6-án bérmálás Bálványosváralyán, okt. 7-én bérmálás Széken.

— **Meghívó.** Az erdélyi róm. kath. Statusgyűlést azon alapon és jog erejénél fogva, melyet ő esász. és apostoli királyi Felségének 1867-ik évi augusztus hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározása és a vallás- és közoktatásügyi magyar királyi főméltóságú miniszteriumnak 1867-ik évi szeptember hó 12-én 890 és 1873-ik június hó 16-án 1008 elnöki számok alatt kelt s a tisztelettel idézett legfelsőbb elhatározásra fektetett leiratai az erdélyi róm. kath. Status számára biztosítanak, folyó 1890 évi szeptember hó 23 és 24-ik napjaira Kolozsvárra összehívandónak ítélem és az Urnak szent nevében ezennel összehívom. A gyűlés tárgysorozatát képezik: a) az igazgatótanács évi jelentése; b) a statusgyűlés és igazgató-

tótanács világi elnökének megválasztása; c) az előadó megválasztása; d) az igazgatótanács szabályszerű kiegészítése. Einnél fogva van szerencsém (ezim) felkérni, hogy a folyó évi szeptember 23-ára ezennel kihirdetett Statusgyűlésen megjelenni, a tanácskozásokban, melyek a róm. kath. lyceum disztermében fognak megtartatni, résztvenni és megjelenéséről vagy netalán akadályoztatásáról az igazgatótanácsot mielőbb értesíteni sziveskedjék. Kelt Piskiben, 1890 évi augusztus hó 6-án. Lönhart Ferencz, s. k. erdélyi püspök.

— **Az E. M. K. E.** folyó évi szeptember 7-ikén Déván tartandó közgyűlésére a központi Igazgató-választmány megbízásából van szerencsénk az egyesület összes tagjait ez uton is tisztelettel meghívni. Déva, 1890. augusztus 12. Gróf Kuun Géza, az E. M. K. E. hunyadmegyei választmányának elnöke. Szóts Sándor, titkár.

— **Kölescy-ünnep.** A hymnus költője születésének századik évfordulója a mostani. Méltó, hogy a nép „balsors a kit régen tép” meglemezzék költőjéről, ki a hazaszeretet ideális példája a nemzet előtt. Ezen méltónyosságnak tett eleget Szatmármegye, midőn a Szeő-Demeteren született nagy költőnek emlékét születése századik évfordulója alkalmából felújította. Nagy-Károly, Szatmár és Sző-Demeter vetélkedve igyekeztek a kegyelet adójának lerovására. Mind a három helyen emlékbeszédekben magasztalták a koszoszt költő, szónok és kritikus érdemeit, s bár a mozgalom egész családiás volt, a nemzet távol marad tőle; ez még sem jelenti a kegyeletlenség dermedtségét. Nem! hiszen míg él magyar és áll Buda, s míg a nagy Duna partján egy honfi szem pihen. — zeng az: „Isten, áld meg a magyart!” s nem borul feledékenységre a nemzet keresosulását sirató költő emléke. Nagy-Károlyban Domahidy főispán, majd Nagy László, alispán, Szeő-Demeteren Bartha Dezső magasztalák érdemeit, Szatmárt pedig Gyulai Pál remekelt a Köleseynek és korának plasztikus jellemzését magában foglaló beszédével. Ezzel összefüggésben van szerencsénk felhívni t. olvasó közönségünk becses figyelmét arra, hogy Károlyi István gr. elnöklelte alatt egy bizottság alakult, mely nagy költőnk emlékének ápolásához Nagy-Károlyban „Szatmármegye ősi székhelyén”, egy az ő nagyságához mért szobor felállításával akar hozzájárulni, mi végből a magyar nemzet adakozásához fordul. Mi szegyennek tartanók, Kölesey érdekében buzditó felhívást intézni m. t. olvasóinkhoz. Tudjuk, hogy magának a szándéknak felendítése elegendő ösztön arra, hogy mindnyáján egy lélekkel siessünk a kegyelet adójának lerovására. Ezen tudatban nyitunk teret az adakozásra. Bármily csekély összeget szívesen fogadunk és nyilvánosan nyugtázunk. Az adományok a „Közművelődés” szerkesztőségéhez küldendők.

— **Alapítványnt nyertek** a folyó hó 13-ikán tartott igazgatótanács gyűlésen: I. A szébeni árvaházba: Pakó László Marosi Rudolf, Dezső Gábor, Tauffer Ernő, Szőresei Lajos, Dobai Ernő, Bérczi Elemér, Pálfi József, Hadviger Gyula, Gyulai Árpád, Miske Melánia. Előjegyzettek: Barta Katalin,

Bauer József, Tahotny Nun Ferencz, Sánta Dezső, JubászNelli. 2. A finöveldebe: I. *Gyulafehérvárra*: Pásztor Gyula, Zára Mihály, Zöld Dezső, Korbuly Ignác, Hentaver Victor. II. *Csik-Somlyóra*: Baka János, Veress András, Sándor Géza, Márton Gábor, Györpál Domokos, Bedő Joachim. Előjegyzettek: Veress Árpád, Gábor Imre. III. *Sz. Udvarhelyre*: Király Lajos, Gál Imre, Simó Tamás, Tamás Bálint, Pakot Ferencz, Gáspár Dénes, Péterfy István. VI. *M. Vásárhelyre*: Sándor Béla, Kosztka Árpád, Biró Aladár, Kovács Domokos. V. *Kantába*: Krenitzky Árpád, Gergely Tamás, Szentiványi Aibert, Jakabos Mihály, Német Lajos, Bardocz Árpád, Debreczi Béla, Kőrödy István. Előjegyzettek: Héjja István. VI. *Kolozsvárra*: Schusztar Géza, Balló István, Száva András, Antal József, Lázár Kálmán, Szabó Győző, Kőnezy Jenő, Varga Béla, Szabó József, Lázár Andor, Sényi László, Kovács Kálmán, Otrobán Radó, Déak Gábor, Groisz Ottó, Fodor Antal, Kovács Péter, Ferenczy József, Lázár Ottó, Korinszky Győző, Finta István, Fejér Mihály, Dóczy Bálint, Merza Bálint, Lengyel Imre, B. Bánfy Béla, Előjegyzettek: Menyhárt Péter, Eröss Béla, Tamás Béla, Hussek Florian, Szlávik Ferencz, Szaboszlai László, Janesó Mihály, Donezky Jenő, Vass Károly, Fabriczius Elemér.

— **Pályázat.** (32) A gyergyósztmiklósi lat. szert. egyházközség központi fin-iskolájánál, két tanítói állomás: Novák János és Székely Dénes tanítók elhalálózása folytán megüresedvén; ezen állomásokra, — egyenkint 350 frt fizetés és 70 frt lakaspénz illetménnyel — pályázat hirdetik. Pályázni kívánók felhivatnak, hogy tanképesítő oklevélök és szolgálati bizonyítványaikkal felszerelt folyamodványaikat f. évi aug. hó 25-ig, alattirt iskolaszéki elnökhöz küldjék be. — A megválasztott és püspök úr ö Excellenciája által kinevezett tanítók, egy sikeresen betöltött próbaév után állandósíthatnak. Gyergyó-Szent-Miklós, 1890. július 31-én. Ferenczi Károly, iskolaszéki elnök.

— **Pályázat.** (33.) A gyergyóditrói r. k. segédkantóri állás üresedésbe jöven, erre pályázatot hirdet a helyi r. k. egyháztanács f. év szeptember 1. zárónappal. Jövedelme: 1) 200 frt évi fizetés a patronus-község pénztárából havi előleges részletekben. 2) 30 frt lakásbér feléenkint előre fizetve. 3) szabályszerű segédkantóri stola, mintegy 50—60 frt. Feltetelek: 1) az állás csak két évre szerveztetik s megkívánatik, hogy az ezt elnyerni ohajtot egyén képezdét végzett ifjú legyen. 2) segédkantóri teendői: egyházi és temptomi szolgálatok végzése. (A harangozást és templom takarítást a sekrestyés végzi.) 3) Minthogy ez állás szervezésénél tekintet fordítatott a törvény által gyakorlatra utalt képezdevégzett ifjakra, köteles a megválasztott a helybeli központi népiskolákban az éneket, a nagyobb leányosztályokban 1—2 tantárgyat 7—8 órában tanítani, továbbá plebános igazgató utasítására betegség- vagy más körülmény által akadályozott tanítókat helyettesíteni. — Pályázni ohajtok felhivatnak, hogy kellő okmányokkal fölszerelt kérvényüket fenn kitett határnapig alattirtthoz adják be. Ditró, 1890 augusztus 8. Takó János, plebános.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: PAL ISTVAN.

Szerkesztőtársak: Dr. CSERNI BÉLA, KŐRÖDY PÉTER, PÁL ANTAL, ZLAMAL AGOST.

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. nyomdában Gyulafehérvárott.